

בס"ד יח' אדר ה'תשפ"ו
הדלקת נרות - 17: 23
צאת השבת - 18: 15
רבנו תם - 18: 55
שעון חורף - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

שְׁנֵה עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ - עלון מס' 1294
@ שבת פרה - מוציאין ב' ספרים.
@ ניתן להקדיש העלון והסעודה הרביעית של דוד המלך לרפואה, ברכה, פרנסה טובה, זיווג, הצלחה, ולהבדיל לעילוי נשמת יקירכם.
טל' המערכת: 08-9437333, 054-7743834

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

פרשת כי-תשא

שבת פרה

סגולה להשתתף בשיעורו בלויין של הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" במוצ"ש בשעה 20:30

כפטידין: "ויהי דבר ה'" (יחזקאל לו')

מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדי השכלתי

מענייני הפרשה:

- ← הוראות על תרומת מחצית השקל.
- ← מעשה הכיור וכנו, הוראות להכנת שמן המשחה וקטורת הסמים.
- ← משה מְמַנֶּה את בצלאל ואהליאב על מלאכת המשכן וכליו.
- ← אזהרה מיוחדת על שמירת השבת.
- ← חטא מעשה העגל, ועונשו.
- ← משה עולה להר סיני בפעם השניה, לסליחות.
- ← אחר ארבעים יום מקבל משה את הלוחות השניים, וקרינת עור פניו של משה.
- 📖 **"כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם"**
"ראש פְּנֵי-יִשְׂרָאֵל" ראשי תיבות: **רבי**. לומר לך: הרבי אמר... וזה לא רק בחסידות! ה"רבי" זה גם בגמרא.
- 📖 **"זה יתנו... מחצית השקל בשקל הקדש"**
בעל הטורים אומר המלה **"שקל"** עולה לגימטריא של **"נפש"** (430). דבר זה מרמז שמתן שקל (או מטבע אחר) לצדקה **מכפר על נפש האדם** ומציל את הנותן **מכל רע**.
- 📖 **"וירא את העגל ומחולות ויחר אף משה"**
על המחולות חרה אפו, שכדרך שבעבודת ה' העיקר היא עשייתה בשמה ובטוב לבב, כך בעוברי רצונו - החוטא ומתעצב יש לו תקווה לשוב ולתקן, אך השמוח בעונו - כבר אבדה תקוותו, ח"ו.
- 📖 **"ולא יהיה בהם נִגָּף..."**

📖 **"ורחצו ידיהם ורגליהם"** (ל, כא)
"והיתה להם חוק עולם לו ולזרעו לדורותם..." **מי שזהיר בנטילת ידיים מתברך בעושר ופרנסה**. (שבת סב) ולא הוא בלבד, אלא גם זרעו וזרעו לדורות עולם. וזהו: "ורחצו ידיהם והיתה להם חוק עולם לו ולזרעו". חוק מלשון **"לחם חוק"** = פרנסה טובה. (אמירה נעימה)

📖 **"ויתנו... ולא יהיה בהם נִגָּף"** (ל, יב)
בספר "תפוחי חיים" ממליץ פסוק זה על אותם אנשים שנותנים צדקה רק כשחש וחלילה קורה איזה דבר לא טוב בסביבתם. ועל זה אומר הפסוק **"ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם"**, **שלא יתנו צדקה רק בשעה שיש נגף**.

📖 **"וימחר משה ויקרי ארצה"** (לד, ח)
שואל ה"כלי יקר" מדוע מיהר משה? אלא, כיון שראה משה שהקב"ה הולך ומוסיף דור ועוד דור, **"פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים, על שלשים ועל רבעים"** היה מתיירא פן יוסיף עוד כמה דורות. על כן, **"וימחר משה ויקרי ארצה וישחתו..."**

📖 **"לעשיות את השבת..."**
שבת אותיות **תשב** וגם **בשת**, צריך לעשות תשובה לפני שבת ולשמור שבת, שאם לא כן תהיה לו ח"ו **בַּשֶּׁת** למעלה. 12 פעמים הזהיר הקב"ה בתורה על השבת.

📖 **"אך את שבתתי תשמרו"**
"אך", ראשי תיבות **איור כיתר**, המשפיע בשבת. מבאר הבן איש חי, מלאכי השרת אומרים שירה רק ששה ימים בשבוע כי יש להם **רק שש כנפים**. **"אך"** רמז ראשי תיבות כנף אחד. שזה היתרון שיש לישראל בשבת על פני המלאכים.

פינת הניבים והפתגמים

אוי לי מיוצרי, ואוי לי מיצרי =
אוי לי מהיוצר מאלהים, אם אֶחְטָא, ואם לא אֶחְטָא, אוי לי מיוצר הרע. אדם מתלבט בין הרהורי הלב לבין עצת השקל וההגיון.
דוגמה: הצע לבני מקום עבודה חדש שבו יקבל העלאת שכר ורכב צמוד, אך אלגי קופץ בה - המקום החדש מרחק מאוד מביתו. אין הוא יודע מה להחליט בבחינת "אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי".

מקור: וַיִּצֶר ה' אֶלֶהִים אֶת הָאָדָם [בְּרָאשִׁית ב ז] - בְּשֵׁנֵי יוֹדָיו... אָמַר רַבִּי...: אוי לי מיוצרי, ואוי לי מיצרי [בְּרָכוֹת, דף סא, עמוד א']. (ניבוכוכן)

ידוע שכנגד המגיפה, נתקן לברך מאה ברכות ביום. לכן **"ולא יהיה בהם..."** ס"ת **"מאה"** ברכות. ואיזה ברכות? כתוב **"בהם"** ר"ת **בשמים, הבדלה, מאורי האש**. והתיבה **"נגף"** אותיות **"גפן"** שבהדלה. (שלמה אלביליה הי"ו)

📖 **"וביום השביעי שבת ויִנַּחֵשׁ"**
"וביום השביעי שבת וינַחֵשׁ" סופי תיבות **"שתיים"**, רמז לשתי נשמות שיש בשבת.

📖 **"כל בכור בניך תפדה"** (ל"ד, כז)
שואל הגרמא"ל שטוינמן זצ"ל מה יתרה התורה במלה **"כלי?"** ומתוך "ואולי ללמד שאם יש לו בכורות מכמה נשים צריך לפדות את כולם ולא רק את הראשון. (אילת השחר)

📖 **"בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה"**
מעין גנים אומר: מקור השם **בצלאל**: **בצל האל** שעשה צל למשכן. בן **אורי**=שבהיא **אור** לעולם. בן **חור**=שעל דיו נעשו בניי בני חורין ע"י הקורבנות. (ב. בר דין הי"ו)

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות פסח

היות ואנו עומדים סמוך ונראה לחג הפסח, ודיני הפסח מרובים מאד, על כן אנו שונים את כל עיקרי דיני החג. בגמרא במסכת פסחים (דף ו: א) אמרו: "שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום". ובפשיטות נראה, כי כוונת הדברים היא, שלושים יום קודם חג הפסח, יש להפסיק מכל הלימודים, ולהתחיל בלימוד הלכות הפסח. יש לציין, שאף שאין חיוב ללמד ברבים הלכות פסח שלשים יום, מכל מקום כל אחד ואחד מחויב ללמוד הלכות הפסח היטב, שלא יבא חלילה לידי מכשול בימים אלו שהלכותיהם רבות מאד.

א. הקונים מצרכי מזון לפסח יזהרו מאד להניחם במקומות מיוחדים ושמורים, ובפרט כשיש בבית ילדים קטנים, והדבר מצוי שהולכים עם פרוסות לחם בידם, ומפררים דרך אכילתם, ויש לחוש פן יפלו מפירורי החמץ אל מצרכי המזון של פסח. וכן בשעה שעקרת הבית עסוקה בניקוי וברירת האורז לצורך הפסח [לבל ימצא בו חטה], והילדים באים על ידה, ופתם בידם, ויכולו לגרום בלא יודעים לנפילת פירורי חמץ לתוך האורז הכשר לפסח, וידוע שחמץ בפסח אוסר במשחו, שאפילו באלף אינו בטל. [חזון עובדיה פסח עמ' נב, ובמהדו"ב עמ' פא].

ב. אין לקנות מצרכי מזון לפסח מאדם שמוכר בחנותו פראים האסורים, כגון קופסאות שימורים של בשר או נקניק טרפה, או גבינות של גויים וכיוצא, כי אין לו נאמנות על כשרות המצרכים לפסח. אבל מותר לקנות ממנו קופסאות שימורים על שקיות סגורות עם חותמת של הכשר מוכר. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד נב, ובמהדורת תשס"ג עמוד פא].

ג. פירות יבשים כגון צמוקים שזיפים גרוגרות משמשים וכיו"ב, אחינו האשכנזים נוהגים בהם איסור, אלא אם כן לצורך חולה שאין בו סכנה, שאז מתירים. אבל מנהג הספרדים ועדות המזרח להקל בהם ולאוכלם בתוך הפסח, אך יש להזהר מאד מתערובת קמח בתאנים מיובשים. [חזון עובדיה, הלכות פסח עמוד סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ד. יש להזהר שלא לקנות בפסח בוטנים וגרעינים קלויים הנמכרים בשוק, אם אין עליהם השגחה מרבנות מוסמכת ומוכרת, מפני שמעריבים קמח במלח שעליהם. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ה. המלח הדק כשר לפסח, גם אם אין עליו הכשר מיוחד לפסח. אך אם המלח בא בשק, יש להקפיד שהשק יהיה נקי מכל חשך קמח וכיוצא. [חזון עובדיה פסח עמ' סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ו. הסוכר מותר באכילה בימי הפסח, ומי שנהג שנים רבות שלא לאכול סוכר בפסח, אם עשה כן מפני שהיה סבור שהוא אסור מן הדין, רשאי לבטל מנהגו בלי שום התרה, ואם נהג כן משום חומרא לגדר וסייג, ורוצה עתה לחזור בו ממנהגו, יעשה התרה על מנהגו, ויתחרט על שלא אמר בלי נדר בשעת קבלת מנהגו. [חזון עובדיה, פסח ע' סד].

ז. התה והקפה מותר לשתותם בפסח, אך כיון שכיום תעשית המזון התפתחה, ויש לחוש ששורין את עלי התה בעמלין של חיטה, לפיכך יש לקנות עם הכשר לפסח. ואם בעל החנות טוחן את גרגרי הקפה אצלו בחנותו, יש להזהר שיהיה ירא שמים שנהדר להכשיר הריחים ולנקותם היטב מתערובת חמץ. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד סו].

ח. יש נוהגים שלא לשרות המצה במים, בכל ימי הפסח, שמא נשאר עליה מעט קמח אחר האפייה ויבא לידי חימוץ. אך מעיקר הדין מותר לשרות המצה במים בפסח, ובפרט יש להקל בזה בזקן או בחושש בשיניו. ואפילו בליל הסדר. ואם נהג כן לחומרא וידע שמצד ההלכה מותר, ורוצה להקל, יעשה התרה בפני שלשה, על שלא אמר בלי נדר, ואם סבר שכך היא ההלכה, אין צורך התרה. [שו"ת יחווה דעת חלק א סימן כא].

מכל מלמד" השכלתי

הקטורת = סם החיים

בין כל הקרבנות קובעת מקום לעצמה פרשת הקטורת, המופיעה בתחילת פרשת כי תשא (שמות ל', ל"ד). משמעות המילה **קטורת** = **קשר**. "קטר" בארמית הוא "קשר" בלשון הקודש. הקטורת מסמלת קשר אמיץ הנקשר בין ישראל לאביהם שבשמים. קשר זה, שהוא קשר של קיימא, קשה מאד להתיר או לנתק אותו.

בשונה מהקרבנות שהקריבו אותם על מזבח החושת שמקומו מחוץ להיכל, את הקטורת הקטירו על מזבח הזהב הפנימי שעמד בהיכל.

העובדה שאת הקטורת הקטירו על מזבח הזהב בתוככי ההיכל, מורה גם היא על קשר פנימי מיוחד הנרקם בבית פנימה. היא מורה על הקדושה המיוחדת החופפת את מעשה הקטרה.

הרעיון העולה מפרשה זו הוא, שבקטורת הקושרת ומחברת את העם אל ה', קיימת סגולה נוספת: היא **מצילה ממוות**. ה' הוא מקור החיים, ולכן כל הקשור אליו ודבק בו באופן מיוחד, זוכה למתנת החיים. גם בשעת סכנה ומגיפה הוא ניצל בזכות קירבה זו.

בכוחה של אמירת "פיטום הקטורת" לקרב את האדם לבוראו ולזכותו בשפע רב ממרום.

מה הועילה שבירת הלוחות?!

"וישבר אותם תחת ההר"

בפרשתנו משה רבנו עולה לקבל את התורה ביום ז' בחודש סיון ויורד ארבעים יום אחרי כן ביום י"ז בתמוז, וכשנוכח שעשו את העגל, שובר את הלוחות. מיום י"ח בתמוז עד ר"ח אלול שהם ארבעים יום נוספים עומד משה בתפילה, ובר"ח אלול לאחר שה' קורא לו לעלות שוב להר, שוהה משה בשמים ארבעים יום ואז אומר לו הקב"ה ביום הכיפורים: "סלחתי כדברך".

וכן נשאלת השאלה: לשם מה הכניס משה רבנו את הלוחות השבורים לארון הברית? והלא הן מזכירות את החטא?!

אלא מלמדים אותנו חז"ל שמשה רבינו שם את הלוחות השבורים לתורת לכל עם ישראל לדורות: **שאים שלא זוכר את עוונות העבר, איננו יכול להתקדם אל העתיד בצורה בטוחה ובפרט שאלו הביאו לאחדות העם ואמונה בה'.** השבר הוא גאוותני... בחיים, אפשר לאסוף את השברים. בין שיהיה זה הקשר שלנו עם ה', עם הבעל/ האישה, עם ילדינו או עם עמיתינו לעבודה, אנו יכולים לתקן את הנזק שגרמנו.

מי הוא בצלאל בן חורז – אדריכל המשכן וכל"ן?

על בצלאל אמרו חז"ל: "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ". (ברכות נה א) במסכת סנהדרין מובא כי בצלאל עבד במשכן בהיותו בן שלוש עשרה בלבד. (סנהדרין טט)

שמו של בצלאל מורכב משני המילים: "**בצל** - א-ל", וכך אומר המדרש: "בצלאל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו, משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מניינס לתוכו כלים... אמר לו שמא בצל א-ל היית וידעת..."

קניית חיים בסופרמרקט

היה זה בחודש אדר תשע"ט. יהודי די צעיר, אב למשפחה בת חמישה ילדים קטנים, הובחל לבית החולים עקב מצוקה לבבית פתאומית.

כשהגיע, הוכנס לסידרת בדיקות מקיפות, שבכל אחת ואחת מהן - הפכו הרופאים ליותר רציניים ויותר חמורי סבר ביחס למצבו הרפואי, שנראה כמסוכן למדי...

בלית ברירה, הוכנס היהודי לחדר ניתוח, לניתוח לב מורכב ומסובך, שנערך בהרדמה מלאה כמובן, לאורך שעות ארוכות. הרופאים קבעו כי לאחר הניתוח הוא אמור להתעורר תוך 48 שעות לכל היותר.

אולם ככל שחלף הזמן ניכרו אותות דאגה על פניהם. סמי ההרדמה כבר איבדו את השפעתם מזמן, אולם החולה לא מתעורר...

חולפות עוד כמה שעות מתוחות מאוד.

הרופאים נכנסים ויוצאים, תמהים ונבוכים.

החולה היה אמור להתעורר מזה זמן, אולם נראה כי נרדם הידרמות ארוכה, ארוכה מדי, מי יודע אם לא נצחית... הרופאים ניסו להפעיל טיפולים וזריקות המסייעים במצבים כאלה, אולם החולה מסרב להגיב, שוכב הוא בעיניים עצומות, וישן חזק, חזק מדי...

בחוץ, עומדת רעייתו, עיניה לחות מדמעות כוססת ציפורניים במתח, ממלמלת פרקי תהלים מתוך אימה יראה ופחד.

כשרופאים מתחילים לדבר איתה על האפשרות ההולכת והופכת לסבירה שבעלה נכנס לתרדמת ויש להעבירו למוסד מתאים, היא לא מצליחה להבין מה הם אומרים, היקום כולו כמו מתערפל מול עיניה.

היא רואה בעיני רוחה את חמשת הזאטוטים הצעירים שבבית - שפשוט וברור שאינם יכולים להישאר ללא אב נומך, ועיניה מתמלאות דמעות...

אחד מגיסיו של החולה התנדב לסייע, ושלח את שם החולה לאחד מגדולי ישראל שליט"א, לבקש עצה וברכה. התשובה שקיבל היתה לא פחות ממדהימה: לברר אם יש מישהו מהמשפחה שרעב לחם, מישהו שקיים אצלו מחסור במזון בסיסי.

לחפש ולאתר אדם כזה, ולמהר לצרכניה הקרובה, למלא את הבית הנוזק בכל טוב, להעמיס את המקרר והארונות, המזווה והשולחן בלחם לשובע ומוצרי מזון בשפע רב, להשביע רעבים פשוט כמשמעו...

הגיס לא חשב פעמיים, והחל מהרהר מי יכול להיות מועמד מתאים, שבביתו שורר רעב כזה.

בעודו מהרהר, התקשר אליו אחד מהאחיינים לדרוש בשלום הדוד שבבית החולים, אולם הגיס היה כה טרוז - עד שלא הצליח להשיב תשובה סדורה, ותחת זאת חקר ודרש: "אמור לי, האם מישהו במשפחה רעב ממש?"

"האם במשפחה המורחבת יש בית שחסר בו מזון בסיסי? האם מישהו מהאחיינים או מבני הדודים, נמצא במצב כה דל, עד שילדיו הולכים לישון בלי ארוחת ערב מסודרת?" להפתעתו, על אתר נשבר האחין ופרץ בבכי, וסיפר כי זה המצב בביתו - ללא כחל ושרק.

אמש הלכו ילדיו לישון בלי ארוחת ערב, והבוקר יצאו למוסדות הלימוד ללא לחם בתיק!

האחין לא הבין מה פשר הדרישה והחקירה בנושא, אולם כשהגיס כה היטיב לתאר את המצב - נשבר הלה והודה שזהו אכן המצב, ילדיו רעבים לחם.

"תודה, תודה, תודה!" - זעק הגיס לתוך השפופרת, "אני מטפל בזה עכשיו".

ובאותו רגע - שכח שהיה אמור לעדכן על מצב החולה.

בכל כוחו אץ רץ לסופרמרקט הקרוב, מילא שתי עגלות עמוסות לעייפה בכל טוב, לחמים שונים, מוצרי חלב, ממרחים, פירות וירקות, קופסאות שימורים, מוצרי מזון קפואים והוסיף גם ממתקים, שילם אלפי שקלים בקופה, והוביל את כל הכבודה הזו אל הבית הרעב של האחין, להשביע נפש עוללים רעבים לחם!

משם, שב הגיס לבית החולים, מתוך דאגה ומתח לגורלו של החולה שעדיין לא התעורר מתרדמתו.

שוב הוא ניצב מחוץ לחדרו, ממלמל פרקי תהלים ומצפה לנס, שהרופאים כבר לא האמינו שיקרה.

אבל הוא קרה...

לא חלפו כמה שעות, והלא יאומן התחולל.

לפתע פתאום התעורר החולה, פקח את עיניו משינה עמוקה, עמוקה מדי, והתיישב על המיטה!

הרופאים כולם אצו רצו אליו.

הדבר הפך לשיחת היום במחלקה: הנה כי כן, חולה שנראה כי הודם הרדמה מלאה אשר ממנה כבר לא יקום, לפתע פתאום שב לחיים!

כעבור כמה ימים, השתחרר החולה מבית החולים, מהלך על שתי רגליו, מודה לקדוש ברוך הוא על הנס הפלאי ולצוות המסור על המאמצים המרובים, כשהוא לא שוכח להודות לגיס היקר - שנקט יוזמה, הסתער על שערי שמיים, מצא את הסדק שיש שם למסייעים לרעבים, פתח אותו בעוצמה - והרעיף עליו ישועת רפואה ניסית ועוצמתית, העיקר לו חיים במתנה!

אחד מבני המשפחה שסיפר לנו את הסיפור, הוסיף ואמר כי כעבור תקופה ערכה המשפחה שמחת בר מצוה לבנו הגדול של החולה, בה השתתף גם הפרופסור שניתח אותו. בעיצומה של השמחה, הפרופסור הנרגש לא הצליח לעצור את דמעותיו, ונשא דברים קצרים שהרטיטו את כל המשתתפים.

דבריו, אמר הפרופסור באוזני האורחים:

"האמת היא, שאני לא האמנתי שהוא עוד ישוב לחיות".
"כשניתחתו אותו מצבו היה מורכב, כשלא התעורר מההרדמה - הבנתי שהוא אולי יחיה, אבל לבטח לא יהלך על שתי רגליו".

"והנה, עיניי הרואות כי הוא חי, שמח, מאושר, מהלך ומדבר".

"מי היה מאמין? זורע צדקות, מצמיח ישועות, בורא רפואות" - סיכם הפרופסור את הנס שהיה עד לו.

סיפור מרגש זה, שכאמור - שמענו אותו מאחד מבני המשפחה, אין כמוהו כדי לחדד עד כמה 'צדקה תציל ממות', זו לא אמירה בעלמא או סטטיסטיקה שמקורה לא ידוע. זו הבטחה של ממש, ברכת שמים בפועל.

הנה כי כן, יהודי שסיכוייו לחיות אפסו ממש, והוא מסתובב, מהלך, חי ובריא, מאושר ומודה. וכל נוכחותו כמו צועקת ומכריזה בקול: "צדקה למשפחה אחת - מצילה חיים! אני חי בזכות הצדקה, זכיתי בחיים חדשים בזכות הניתנה".

ימים אלו מספקים לנו אינספור הזדמנויות פז לעשות צדקה, להרבות צדקה, לתת צדקה מכל הלב.

אם בכל ימות השנה הצדקה היא סגולה כה גדולה, על אחת כמה וכמה ביום כה גדול, יום בו שערי שמים פתוחים ומושפע שפע לכל השנה, נותנים לו משמים, מעניקים לו ישועות בשפע רב.

הבה נצל את הימים האלה להרבות בצדקה, לשמח את הזולת, לפעול למען יהודי אחר - וכך נזכה שגם משמים יתנו לו בשפע וברוח לב, בלי לבדוק אם אנו זכאים אם לאו. פשוט יתנו לנו בשפע, כפי שעשינו אנחנו!

(הרב צבי נקר שליט"א)

